

Belinfante in zijn zopas verschenen monografie over de bijzondere rechtspleging⁸ naar voren had gebracht. Deze had onder meer gewezen op het feit dat degenen die door bijzondere gerechtshoven ter dood waren veroordeeld niet zonder meer het recht hadden om tegen hun vonnis in cassatie te gaan. Ook vroeg In 't Veld De Jong om meer waardering voor de opvattingen van de Londense minister mr. J. A. W. Burger, die de interneringen bij de bevrijding wilde beperken en die grote bezwaren had geuit tegen het Londense Tribunaalbesluit.⁹ (miii) In de begeleidingsgroep lichtte In 't Veld zijn bezwaren toe, maar hij slaagde er niet in De Jong te overtuigen. (viii) In verband met het Zuiveringsbesluit¹⁰ herhaalde de discussie zich. Brugmans constateerde bij de bespreking dat het hier niet ging om een kwestie van interpretatie maar om twee tegenover elkaar staande opvattingen en de begeleidingsgroep liet de auteur het recht op de zijne. (viii)

De regering in Londen moest een groot aantal voorzieningen treffen in verband met het herstel van haar gezag in bevrijd Nederland. Hierover ontstond onenigheid tussen ministers onderling en tussen bewindslieden en het staatshoofd, en deze nam in de woorden van De Jong de dimensies aan van een 'strijd om de macht'. In 1943 werd de Engelandvaarder mr. Burger in het kabinet opgenomen als minister zonder portefeuille, belast met aangelegenheden die betrekking hadden op de terugkeer. Hij werd door koningin Wilhelmina in een radiorede aan het Nederlandse volk voorgesteld, op een manier die De Jong 'bepaald denigrerend tegen de andere ministers' noemde. In 't Veld vroeg De Jong of hij niet van mening was dat de koningin hiertoe gebracht was omdat zij wellicht bepaalde facetten van de realiteit beter inzag dan haar ministers en dat haar opvattingen ook meer representatief waren voor het denken in Nederland dan die van de ministers. (miv) De Jong twijfelde sterk aan dit laatste:

- 6 'Er stak in de denkbeelden van de koningin heel veel vaagheid en wat de publieke opinie in bezet Nederland op concrete punten gemeend heeft, is niet met enige duidelijkheid te zeggen.' (miv)

Vervolgens beschreef De Jong hoe de overige ministers Burger aanvanke-lijk wantrouwden: zij beschouwden hem als een hun opgedrongen gunsteling van de koningin en werkten hem tegen. Enkelen geloofden

⁸ A. D. Belinfante, *In plaats van bijtjesdag. De geschiedenis van de bijzondere rechtspleging* (Assen, 1978).

⁹ Wetsbesluit E 101 van 17 september 1944.

¹⁰ Wetsbesluit E 14 van 13 januari 1944.